

F R E D N I N G S V Æ R D I E R

BROGADE 18

KØGE KOMMUNE

Besigtigelsesdato:
Besigtiget af:
Journalnummer:

07.12.2012
Nanna Secher Larsen
2011-7.82.07/259-0001

Kommune:
Adresse:
Betegnelse:
Fredningsår:
Omfang:

Køge Kommune
Brogade 18, 4600 Køge
Brogade 18
F.1983
*Forhus (1634, facaden grundmuret
1867) og sidehus (ca. 1800, forhøjet
1867). F. 1983.*

BYGNINGSBESKRIVELSE

Brogade 18 ligger i Brogade ikke langt fra Køge torv i Køges ældste bykerne. Bygningen er indrettet til butik og privat lejlighed.

Brogade 18 er et femfags, grundmuret byhus i to etager over en kælder. Mod gaden er det pudsede murværk gråmalet på nær en hovedgesims og en kordongesims, der begge er hvidmalede. I stueetagen er der tre nyere butiksvinduer og en nyere dør med diagonale sprosser. Der er en portåbning i det sydligste fag. På første sal er vinduerne ældre hvidmalede to- og tre rammede korspostvinduer, under alle vinduerne er der en gennemgående muret sålbænk. Bygningen bærer et heltag af røde vingetegl med en skorsten midtfor i rygningen. I tagfladerne er der et antal GVO-vinduer både mod gård og gade samt en kvist mod gården. Mod gården er forhuset opført i Overkalket bindindsværk med gennemstukne bjælker i øverste etage. Bindingsværkets foedrem hviler på en sortmalet sokkel af utilhugne marksten. På gårdsiden er forhuset sammenbygget med en fire fag lang, enetages sidebygning opført i hvidt overkalket bindingsværk. Bygningen bærer et ensidigt, teglhængt heltag af røde vingetegl og hviler på en sorttjæret sokkel. Indgangsdøren til sidehuset er en grønmalet, flammeret dør med en tretrins granittrappe foran. Vinduerne er af ældre type og grønmalede. I Forhuset er portrummets vægge er hvidkalkede over stok og sten, her er portens gamle porthammer samt to gamle ovnplader opsat. Porten er en ældre gråmalet træport med bølget overkant, den er tofløjet og har en separat døråbning.

I det indre er stueetagen i både for- og sidehus indrettet til butik, behandlingsrum, toilet og baglokale. Rummene præges af nyere installationer og overflader. Bag en ny fyldingsdør er en trappe til lejligheden på første sal, hvor den ældre grundplan er bevaret med stuer mod gaden og køkken og sekundære rum mod gården og i sidehuset. De ældre fyldingsdøre, gerichter, paneler og plankegulve er bevaret, ligesom en ældre kakkelovn med brune kakler i den ene

Porten med bølget overkant og separat døråbning.

stue. Loftrummen i for og sidehus er indrettet til værelser, repos og vaskerum, disse rum præges af nyere overflader og installationer.

— BYGNINGSHISTORIE

Forhuset er opført 1634 og var oprindeligt opført i bindingsværk, gadesiden blev omsat i grundmur i 1867. Indtil 1761 var der tilknyttet en 18 fag lang sidebygning i to stokværk, der blev nedrevet imellem 1791 og 1801. Den nuværende sidebygning nævnes første gang i 1801. Sidehusets gårdside blev forhøjet i 1867.

I 1980'erne er de tidligere uudnyttede lofter over for- og sidehus inddraget til beboelse. Ved denne lejlighed indrettedes også nyt køkken. Det gamle køkken er i dag udstillet på Køge Museum. Gadefacadens kordon- og hovedgesims har tidligere stået umalet, hvorved overfladen på de terracottasten, der indgår i gesimserne, har været synlige.

— KILDER

Bevaringsværdige Huse i Køge; udarbejde af Hans Henrik Engquist, fredningsstyrelsen, Det særlige Bygningssyn, 1978. p. 29-30

Køge Bys Historie, bind II: 1850-1988, Udgivet af Køge Kommune, i samarbejde med Køge Museum og Byhistorisk Arkiv, 1988. p. 191

— MILJØMÆSSIG VÆRDI

Brogade 18 indgår harmonisk i husrækken af ældre fredede og bevaringsværdige bygninger i Brogade, og bidrager herved til det bevarede historiske miljø i Køge by.

På gårdsiden danner de hvidkalkede bindingsværksvægge, brolægningen og øvrige udhuse og baghuse tilsammen et fint gårdmiljø, der har bevaret en autentisk, historisk stemning.

— KULTURHISTORISK VÆRDI

Den kulturhistoriske værdi ved Brogade 18 knytter sig i det ydre til den grundmurede facade, der vidner om den ombygning, bygningen gennemgik i 1867, hvor den fik en ny gadefacade i enkel senklassicisme. I modsætning hertil står den mere ydmyge gårdside i bindingsværk. I portrummet har man bevaret porthammeren, der tidligere sad over porten mod gaden i den oprindelige bindingsværksfacade. Porthammeren bærer indskriften: HERREN BJØDER OG GJØR LEFVENDES. NEDEFØR TIL HELVEDE / OG FØRER OP IGEN. HERREN GJØR FATTIG OG GJØR RIG. HAND / NEDER TRØCHER OG OPHØIGER. I SAMELS: 2 – CAP. ANNO 1634.

I det indre knytter de kulturhistoriske værdier sig til de bevarede dele af den ældre grundplan i forhusets lejlighed med fine stuer mod gaden og sekundære rum mod gården. I stuerne er det særligt de ældre fyldingsdøre, gerichter og kakkelovnen, der viser, at disse har været de fine stuer. I forhuset og sidehuset er bindingsværkets tømmer flere steder synligt i skillevæggene, hvilket vidner om bygningens høje alder.

— ARKITEKTONISK VÆRDI

I det ydre knytter den arkitektoniske værdi ved Brogade 18 sig til den harmonisk og taktfast opbyggede gadefacade, og den stort set ubrudte tagflade, der samler og afslutter facaden øverst. De fint profilerede gesimser er et let og fornemt element i den ellers enkle facade. På gårdsiden knytter de arkitektoniske værdier sig til bygningernes traditionelle, prunkløse fremtræden i overkalket bindingsværk med sortjærede syldsten samt den enkle tagflade med traditionel kvist og en skorstenspipe i rygningen. Udtrykket er enkelt og solidt, hvilket især skyldes de utilhugne syldsten og det overkalkede tømmer.

Idet indre knytter de arkitektoniske værdier sig særligt til lejlighedens stuer, hvis vinduesrække mod gaden, gør rummene velbelyste. Hertil kommer, at bræddegulvene, de ældre døre med gerichter samt kakkelovnen giver stuerne et autentisk, historisk udtryk.

Den hvidmalede kordongesims af terracottasten.

— BÆRENDE FREDNINGSVÆRDIER

I Brogade 18 knytter de bærende fredningsværdier sig i det ydre til forhusets opbygning i grundmur mod gaden og overkalket bindingsværk på gårdsiden og sidehuset i bindingsværk samt begge bygningers delvist ubrudte tagflader af røde vingetegl. Hertil kommer den regelmæssigt opbyggede gadefacade med alle ældre detaljer, herunder vinduer, døre, profilerede gesimser, skorstenspipen samt den traditionelle materialeholdning.

I det indre knytter de bærende fredningsværdier sig til de bevarede dele af lejlighedens ældre grundplan. Hertil kommer alle ældre detaljer, herunder bræddegulve, ældre fyldingsdøre, gerichter, paneler samt kakkelovnen og den traditionelle materialeholdning.

— ANBEFALINGER

Ingen angivet.